

povedi, zgodovinskega ni nič v njem. Pisan je kóran v naj čistejšem arabskem jeziku in olišpan z vso krasoto orientalske nadušbe.

Pregovor kórana se takole glasi: „V imenu naj milostljjšega Boga! Slava Bogu, Gospodu vsih stvari, Najmilostljjšemu, kralju sodnega dneva. Tebe molimo in Tebe kličemo na pomoč. Pelji nas na pravo pot, na pot tistih, katerim si milostljiv bil, ne tistih, nad katerimi si se razsrdil, pa tudi tistih ne, ki hodijo krive pota“.

Vsaka sura (poglavje) ima svoj nadpis, na priliko: tabla, plen, grom, profeti, božja pot, vstajenje od smerti itd.

Nravne postavbe so, na priliko, v kóranu takole razložene: „Dela vaše se sodijo po namenu, in v vsaki reči velja le kar misliš v serecu“. „Ne štejte dobrih del svojih“. „Pred Bogom ti ne pomagajo žlahni prededi“. „Povej mi, je vprašal enkrat nekdo profeta, po katerih delih se pride v raj?“ Profet je odgovoril: tisti pride gori, ki modro obrača česar mu je dal Bog, — kateri Bogu služi in zraven njega nobenemu družemu, kateri moli, almežnje daje in zapovedi spolnuje do žlahte svoje. Kakšno krivo véro je sicer Mohamed učil zastran samega sebe, veak iz sledečih kratkih besed, ki so tudi v kóranu zapopadene, lahko prevede: „Jez (Mohamed) sim prvi človek s sinom Marie; profeti so vsi otroci enega očeta. Med menoj in Jezusom ni nobenega profeta“, — in na drugem mestu pravi: „Nikar se ne imenujte po meni, kakor se imenujejo kristiani po sinu Marie; vi ste služabniki božji, po tem še le služabniki profeta“. (Dalje sledi.)

Novičar iz mnogih krajev.

Poslednji državni zakonik naznanja novo colno tarifo, ktera bo ob novem letu z avstrijsko-prusko colno in kupčijsko zavezo vred moč zadobila; podlaga te nove tarife je tarifa od 6. listopada 1851; marsikaj pa je v nji prenaresenega; tako je, na primer, colnina za vvožnjo sirovega železa iz tujih dežel od 45 kr. na 24, po morju od goldinarja na 36 kr. za cent znižana. — Do konca januarja na ces. železnicah za žito od 1 kraja. na 3 vinarje ponižana vožnina velja po razglasu ministerstva tudi za reženo in pšenično moko, za krompir in sočivje. — Višja sodnija na Dunaji je izrekla, da pri določilu kakošne rane: ali je lahka ali težka, ni gledati na to, ali se je hitreje ali pozneje zacelila, ampak na prvotno lastnost njeno. — Za poravnavo Savske struge je inženirju Wilček-u ukaz došel, Savo od Janine do Zemuna geometrično preiskati. — Vsi časniki so sedaj večidel napolnjeni z novicami turško-rusovske vojske, ker prigodba v Sinopi, kjer so Rusi Turkom veliko bark pokončali, dá na vse strani veliko govoriti in veliko uganovati. V Carigrad je dospela za Turke nesrečna novica 3. dan t. m. Vse je bilo silno osupnjeno. Sultan je berž poklical ministerstvo skupej in tudi francoskega in angleškega poročnika. Ministri so bili vsi hudega vojskega duha navdani ter so terjali, naj poročnika ukazeta angleško-francoskim barkam berž v černo morje odriniti; poročnika pa sta se izgovarjala, da ne moreta; francoski poročnik je rekel, da ne sme, ker nima povelja od svoje vlade za to; angleški poročnik pa je sultana in ministre tolažil, da to je nesreča, ktera vsacega, ki se vojskuje, zadeti zamore, in da naj te zgube ne porajajo preveč, ker poglavna moč za morskó vojsko so turške in egipčanske barke v carigradskem kanalu, ktere bojo že kos rusovskim barkam v veliki vojski. Tako je govoril Radcliff; kaj pa je ministerstvo v tem zboru sklenilo, še ni znano.

Drugo jutro ste jadrale ena angležka in ena francoska fregata, kakor pravijo. z zdravniki, zdravili in vezili ranjenim Turkom v Sinopo na pomoč, in dve druge fregate ste imele kmalo za prvima iti. Škoda Turkom pokončanih bark. brez ljudi in gotovine, se ceni na 8 do 10 milionov fl.; bile so pa nesrečne barke nek že na poti iz Abhazije domú, kjer so ondašnjim gorjancom smodnika, orožja in denarja oddale. V Azii so nek Turki še zmiraj srečni, kjer s Čerkezi vred nek zlo tepejo Ruse, ako je verjeti turškim novičarjem. Vse dozdajanje vojske pa še niso nič gotovega opravile, — ali sedaj bo v kratkem velika vojska pri Kalafatu; že marširajo Rusi z veliko silo proti Kalafatu, ki je edino mesto na levem Donavskem bregu, kjer Turki še terdno stojé; če tukaj Rusi zmagaajo Turke in jih zapodé éez Donave, se bo ta kraj Donave vnela razsodivna bitva. Rusi delajo noč in dan okoli Bukarešta močne okope (šance), ako bi utegnili Turki jih nazaj zapoditi. V Smirni je, kakor tudi v drugih mestih, zeleno bandero „svete vojske“ razpostavljeno. Rusovske barke ávigajo neprenehoma blizu Varne, da turške ne morejo voziti ondašnji armadi hrane in oprave. V Magnezii v Afriki se je armada jermenskih prostovoljcev zbrala, ki gré Turkom na pomoč: je to za gerskim patriarhom Antimosom, ki je tudi vés na strani Turkov, prvi izgled, da kristjani pomagajo Turkom. Rusovski konsul Mušin je nek kmalo po preselitvi iz Beligrada v Semlin poslal rusovskemu caru obširni popis, kakošnega duha so Serbi, v katerem pravi, da narod serbski sovraži Turka do smerti, da pa knez serbski je skrivoma prijatelj Turkov. Ali je v tem kaj resničnega, se ne vé; to pa je gotovo, da nekdanji knez Miloš ni delječ od Srbije. Vlade, ki se prizadevajo Rusa in Turka pomiriti, so nek po Dunajskih pogovorih svojim poslancom v Carigrad sledeče sporočila poslale: naj terjajo od sultana gotove poročitva za zvesto spolnovanje vsih dolžnosti do gerške cerkve, in naj le take ponudbe turške vlade poterdijo, ktere terjatvam rusovskim niso naravnost nasprot. — O žalostnih razpertijah med Badensko vlado in katoliškim škofom Freiburskim se sliši, da še ne bojo tako kmalo poravnane kakor se je mislilo, ker je za spravo naprošeni kardinal Viale Prela ministerstvu odgovoril, da ne more popred med škofom in vlado srednik v Rimu biti, dokler ministerstvo ne prekliče ukaza od 7. p. m.; to storiti se pa vlada dosihmal terdovratno brani.

Gorska cvetlica.

Na skali visoki pa rož'ca cveté,
Nikdor ne pozná je, ne vterga nihčé.

Objéma jo rósa, jo ljubjo meglé,
In gorske jo zibljejo sape rahlé.

Pa prišla je jesen, in bora nori,
Se rožica trese, se joka, solzi.

Doline vgléduje in bistre vodé,
Tje doli v planjavi želí si serecé,

Kjer sladka še rósa, kjer sape toplé,
Tje doli, tje doli jo kličé serecé. —

Se splazil je lovec éez gole peči.
Éez sterne prepade prederzno hiti.

Nedolžne po gorah on íše kerví;
Po prostih planinah se strel mu glási.

Se rož'ca pretrese, se revca bojí,
Tje doli v planjavi si več ne želí.

V domačem skalovju zdaj rada umré,
Saj vender še spomlad poverne kdaj sé.

Jos. Žvegel.